

Politik Bilim

“Otomotiv sektörü içinde olan babalar; bu işi halledin!”

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

“Sayın Koç’a dedim,
‘Artık soyadınız gibi bir marka ile şurada biz yerli otomobilimizi üretelim
ve dünyaya diyelim ki, bak bu da artık bizim otomobilimiz.’”
(Başbakan)

Birbirleriyle yakından ilintili olduğu için, Türkiye’nin bilim, teknoloji ve yenilik politikalarıyla birlikte sanayi politikalarını da izlemek durumundayım. Yalnızca izlemekle kalmıyorum; bunları incelemeye, değerlendirmeye de çalışıyorum. Bunun için de, konuyla ilgili belgelere erişebilmem gerekiyor. ‘Belge’, dedim ama, bazen de ‘politika’, hem de can alıcı bir ‘politika’, önceden hazırlanmış bir belgeyle değil de, üst düzeydeki bir siyasinin yaptığı bir konuşma sırasında ortaya konuveriyor. Başbakanın, 20 Ocak’ta TÜSİAD Genel Kurulu’nda yaptığı konuşmada da öyle oldu...

Sözle ifade edildikten sonra gazetelere geçince belgelenmiş olan bu politikayı siz de biliyorsunuz ama, bir kez de bu köşede belgeleyelim ki, kolay unutulmasın... Aslında kısa ve veciz bir politika... Sayın Başbakan, şöyle ifade etmiş:

“Geçen akşam Sayın Koç’a dedim, ‘Artık soyadınız gibi bir marka ile şurada biz yerli otomobilimizi üretelim ve dünyaya diyelim ki, bak bu da artık bizim otomobilimiz.’ Şu anda otomotiv sektörü içinde olan babalar burada... Bu işi halledin. Bir araya gelerek mi yaparsınız, yok ben bunu kendim de yaparım mı dersiniz, nasıl arzu ederseniz...”

Hatırlayacaksınız, Sanayi Bakanı 5 Ocak’ta, yânî Sayın Başbakan’ın bu politikayı vazetmesinden 15 gün önce, **Türkiye Sanayi Stratejisi: 2011-2014**’ün ana hatlarını kamuoyuna sunmuştu. Orada, otomotiv sektörüyle ilgili olarak ne deniyordu? “...**otomotiv, beyaz eşya, makine ve elektronik sektörlerinde Türkiye’nin üretim merkezi olmasına çalışılacaktır.** [Altı tarafımdan çizildi.]”

Aynı stratejide, bir de şu söyleniyordu: “Sanayi ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda, özel sektör ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının katkılarıyla **‘Otomotiv Sanayi Strateji Belgesi’** hazırlanmaktadır. Bu çalışmalar kapsamında sektör için ‘rekabet gücünü artırmak ve dönüşümü yönetmek’ ana hedef olarak belirlenmiştir. Bu ana hedef altında, ...sektörde teknolojik derinleşmenin sağlanması, üretimdeki katma değer artırılması ve bölgemizin en rekabetçi üretim ve Ar-Ge merkezi olma spesifik hedefleri belirlenmiştir.”

Görüldüğü gibi, bu stratejide, “yerli marka ile yerli otomobil üretimi” yok. Bilindiği gibi, “üretim merkezi” olmakla ya da “sektörde teknolojik derinleşmenin sağlanmasıyla” yerli markayı geliştirip, dünyaya “bak bu da bizim otomobilimiz” diyebilmek aynı anlama gelmiyor. Sözüün kısası şu ki, arada geçen on beş gün içinde her ne olduysa olmuş, Başbakan, Sanayi Stratejisi Belgesi’nde sözü edilen ‘Otomotiv Sanayi Strateji Belgesi’nin hazırlanmasını beklemeden, sektör stratejisini ortaya koyuverdi. Daha da önemlisi, bu politikayı gerçekleştirmekle yükümlü kıldıklarını da, o dört cümlelerin içine sığdırdı: “Sektörün içinde olan babalar”; özellikle de ‘Koç Baba’...

Sayın Başbakan bu politikayı vazettikten sonra, “babalar”ın, özellikle ‘Koç’ ailesinden olanlarının yaptığı açıklamalara bakılırsa, bu işe akıllarının pek yatmadığı anlaşılıyor. Ortalığı biraz yatıştırmak için olsa gerek, Sanayi Bakanı, “Bunu gerekirse kamu-özel işbirliğiyle yapmalıyız...” demiş ama, bu lâfın da “babalar”ı pek fazla tatmin etmediği anlaşılıyor. Etmez, çünkü “bu işi [bir biçimde] halledemezlerse” başarısızlığın faturasının kendilerine ve de, “bîtaraf olduğu için bertaraf olması” gündeme gelmiş bir örgütün diğer babalarına kesileceğini biliyorlar...

Tabî bütün bunlar, işin, politika vazetme kültürümüzle ve siyasetle ilgili yanı... Ama yıllardır bu ülkede, otomotiv sektörünün yalnızca bir **üretim [imalât]** merkezi olmaktan çıkıp yeni tasarımlar, yeni ürünler de geliştirebilmesi; böylece, net katma değer yaratma açısından çok daha iyi bir konuma gelebilmesi için araştırmalar yapan; bıkmadan usanmadan bu yolda çaba gösterenler de var. Ben de onlardan birine, **Tülay Akarsoy**'a '*Otomotivde gerçekten ne yapılabilir?*', sorusunu yönelttim. Gelecek hafta sözü ona bırakacağım.

CBT. 04 Şubat 2011